

A 1835/välfärd

Käsittelijä Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee
**jäsenehdotusta
maiden välisiä ambulanssi- ja sairaskuljetuksia koskevan lainsäädännön
tarkastamisesta**

Ehdotus

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että maiden välisiä ambulanssi- ja sairaskuljetuksia koskeva lainsäädäntö tarkastetaan kokonaisuudessaan.

Taustaa

Valiokunta päätti sosiaalidemokraattisen ryhmän jäsenehdotuksen pohjalta esittää seuraavan kirjallisen kysymyksen Pohjoismaiden ministerineuvostolle:

- Rajat ylittävä yhteistyö ei ole Pohjoismaissa yhdenmukaista eri sektoreilla, kuten palontorjunnassa, poliisiyhteistyössä ja ambulanssi- ja sairaankuljetuksissa. Sektoreille yhteistä on kuitenkin se, että ne edustavat kaikissa maisamme yhteiskunnan kriittisiä toimintoja. Mihin perustuvat toisistaan poikkeavat toimintaedellytykset ja se, etteivät ambulanssi- ja sairaankuljetukset toteudu vapaammin maiden välillä?
- Pohjolan harvaan asutuilla alueilla väestö on riippuvainen hyvästä rajat ylittävästä yhteistyöstä tunteakseen olevansa turvassa tilanteissa, joissa tarvitaan ambulanssi- ja sairaankuljetusta. Mitkä säädökset, määräykset ja käytännöt säätelevät Pohjoismaiden rajat ylittäviä ambulanssi- ja sairaankuljetuksia?

Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2020 puheenjohtajamaat Tanska, Färsaaret ja Grönlanti ovat laatineet seuraavan terveysministeri Magnus Heunickenin allekirjoittaman vastauksen:

Terveydenhuolto- ja hyvinvointipalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden varmistaminen kaikkialla Pohjoismaissa on yksi Pohjoismaiden ministerineuvoston painopistealueista. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen saatavuus on monilla Pohjoismaiden



harvaan asutuilla alueilla haasteellista, ja varsinkin raja-alueilla on erityisen tärkeää tehdä yhteistyötä naapurimaiden ja -alueiden kanssa, jotta olemassa olevia resursseja voidaan käyttää tehokkaasti siten, että lähin mahdollinen apu saadaan nopeasti paikalle sairauskohtauksen tai onnettomuuden sattuessa. Ambulanssi- ja sairaankuljetukset ylittävät pohjoismaiset rajat usein tilanteissa, jolloin halutaan varmistaa mahdollisimman nopea avun saanti tai kuljettaa potilaita takaisin kotiin heidän sairastettuaan toisessa maassa.

Monet kansainväliset, pohjoismaiset ja kahdenväliset sopimukset ja ohjeistukset ym. varmistavat sen, että rajat ylittävä yhteistyö toimii käytännössä. Edelleen on kuitenkin juridisia esteitä, joiden vuoksi rajat ylittävät ambulanssi- ja sairaankuljetukset eivät voi liikkua täysin vapaasti maiden välillä.

Esteet koskevat esimerkiksi eroja ambulanssihenkilöstön pätevyys- ja miehitysvaatimuksissa, lääkintäohjeissa, tieliikennemääräyksissä sekä vastuu- ja valvontakysymyksissä. Ongelmat on useimmiten ratkaistu erityissopimuksilla, erillisjärjestelyillä sekä sairaanhoitoalueiden ja terveydenhoitoalalla toimivien yritysten välisillä sopimuksilla. Parhaillaan myös selvitetään ongelman laajuutta, sopeutetaan nykyistä lainsäädäntöä tai korvataan huonosti toimivaa lainsäädäntöä uudella.

Rajat ylittäviä ambulanssi- ja sairaankuljetuksia säädellään Pohjoismaissa useilla sopimuksilla, jotka sisältävät mm. kustannusten korvauksia koskevia määräyksiä. Seuraavassa esitellään lyhyesti tärkeimmät sopimukset.

- EU-direktiivi 2005/36/EY ammattipätevyden tunnustamisesta, joka koskee kaikkia EU- ja Eta-maita ja jossa annetaan puitteet sille, miten laillistetut terveydenhuollon ammattihenkilöt voivat harjoittaa ammattiaan toisessa maassa.
- Yhteispohjoismainen terveydenhuollon valmiussopimus, jonka tavoitteena on luoda edellytykset pohjoismaiselle yhteistyölle terveydenhuollon valmiuden parantamiseksi ja kehittämiseksi kriisi- ja katastrofitilanteissa, mukaan lukien luonnonkatastrofit ja ennakoimattomat tapahtumat (onnettomuudet ja terroriteot).
- Pohjoismainen pelastuspalvelusopimus (NORDRED) on Pohjoismaiden välinen siviilivalmiutta koskeva sopimus. NORDRED keskittyy pääasiassa operatiiviseen toimintaan, kuten pelastusoperaatioihin.
- Pohjoismainen palovammojen hoitoyhteistyö "Nordic Mass Burn Casualty", johon sisältyy tarvittaessa myös sairaankuljetusyhteistyö.
- Pohjoismainen sosiaaliturvasopimus vuodelta 2012, jonka 7. artiklassa säädetään potilaan kotimatkasta aiheutuneiden lisäkustannuksen korvaamisesta.



Valiokunnan näkemykset

Valiokunta totesi 27. lokakuuta 2020 pidetyssä kokouksessaan, että Pohjoismaiden ministerineuvoston vastaus oli tyydyttävä ja pyysi sihteeristöä laatimaan mietinnön siitä, ettei ehdotuksen käsittelyä jatketa.

Pohjolassa 28. kesäkuuta 2021

Bente Stein Mathisen (H)

Eva Lindh (S)

Høgni Hoydal (T)

Jaspur Langgaard (Sb)

Johan Andersson (S)

Kaisa Juuso (ps.)

Liselott Blixt (DF)

Maria Stockhaus (M)

Nina Sandberg (A)

Outi Alanko-Kahiluoto (vihr.)

Per-Arne Håkansson (S)

Sjúrdur Skaale (Jvfl)

Solveig Horne (FrP)

Solveig Sundbø Abrahamsen (H)

Wille Valve (MSÅ)